

2.1.8. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Bij vermoedens van kindermisbruik of huiselijk geweld hanteren wij de meldcode.

Het is een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2020 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode.

Dit afwegingskader helpt hen bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen.

Een professional doorloopt de stappen van de meldcode als hij of zij vermoedens heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling. Het gaat hierbij niet alleen om vermoedens van fysiek geweld, maar ook om vermoedens van psychisch of seksueel geweld en vermoedens van verwaarlozing.

Volgens de wet kan een meldingsbevoegde een jeugdige melden aan de verwijzindex indien hij een “redelijk vermoeden” heeft dat “de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling van de jeugdige daadwerkelijk wordt bedreigd”

Signaleren

Signaleren wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van de beroepskrachten die binnen de organisatie werkzaam zijn. Het is een grondhouding die in het contact met cliënten wordt verondersteld.

De Meldcode

Stap 1: Signalen in kaart brengen

1. Breng de signalen in kaart die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast.
2. Beschrijf de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.
3. Leg ook vast wie je hebt geraadpleegd en wat je in dit overleg hebt afgesproken.
4. Doe de kindcheck bij “oudersignalen”. Ga na of:
  - a. De cliënt kinderen heeft
  - b. Daarvoor adequate tijdelijke opvang is
  - c. De cliënt de kinderen structureel voldoende kan beschermen, verzorgen en opvoeden
5. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk.
6. Indien er een hypothese of veronderstelling worden vastgelegd, vermeld dit dan uitdrukkelijk.
7. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
8. Leg een diagnose alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis

1. Bespreek de signalen met de aandachtsfunctionaris kindermishandeling/huiselijk geweld, **Berkay Kibar**, een deskundige collega, of een leidinggevende.
2. Vraag zo nodig advies van het Advies Veilig Thuis (0800-2000 (24 uur per dag))
3. Vraag zo nodig advies aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel
4. Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en het gegeven advies vast in het cliëntdossier.

Stap 3: Gesprek met cliënt

1. Leg de cliënt het doel uit van het gesprek
2. Beschrijf de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan
3. Nodig de cliënt uit om een reactie hierop te geven
4. Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen je hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kun je daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.

Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling

1. Heb ik op basis van stap 1 t/m 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?
  - a. Nee, sluit de meldcode af en leg dat vast in het dossier
  - b. Ja, zie vraag 3 van deze stap
2. Wat is de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling?
3. Heb ik een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?
  - a. Nee, ga verder naar stap 5
  - b. Ja, meld bij Veilig Thuis

Stap 5: Neem twee beslissingen

4. Is melden noodzakelijk?
  - a. Ja, indien sprake is van acute onveiligheid of structurele onveiligheid
5. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?
  - a. Ja, indien de professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of te organiseren; indien de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp; indien de hulp leidt tot duurzame veiligheid.

Het ministerie VWS geeft op diverse wijze ondersteuning aan zorgverlener wanneer deze te maken krijgt met een situatie waarin de Meldcode ingezet moet gaan worden. Onderstaand een schema met een aantal voorbeelden.

<p>App voor smartphone of tablet: Meldcode</p>	<p>Loopt de 5 stappen van de Meldcode met de zorgverlener door. Geeft alle locaties weer van Veilig thuis Geeft de mogelijk direct noodzakelijke telefoonnummers Geeft toelichting over beroepsgeheim in dergelijke situatie Geeft basis vragen voor de beoordeling van de veiligheid van kinderen in de thuissituatie. De kindcheck welke de zorgverlener dient uit te voeren als de gezondheidssituatie van de volwassen cliënt / patiënt van nadelige invloed is op eventuele kinderen in huis. Benoemd geweldsvormen Levert basis informatie over de meldcode</p>
<p>Toolkit voor de zorgverlener http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/hulp-bieden/toolkit-meldcode</p>	<p>Basismodel Meldcode en voorbeelden Checklist managers Standaardpresentatie en voorlichtingsmateriaal Publicatiemateriaal meldcode Hulpmiddelen voor gemeenten Folder Als vrijwilligers zich zorgen maken Video's symposium Wet meldcode van Kracht</p>
<p>Databank bij en nascholing https://www.movisie.nl/artikel/databank-nascholing-meldcode</p>	<p>Landelijk overzicht van alle aanbieders van een scholing m.b.t. het omgaan met de meldcode.</p>
<p>Website http://www.huiselijkgeweld.nl</p>	<p>Alle informatie rondom het thema</p>

Verantwoordelijk

Het zorgpersoneel is verantwoordelijk voor het doorlopen van de stappen.

Definities

Huiselijk geweld

Lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eergerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden.

Kindermishandeling

Iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

Eindverantwoordelijk

Eindverantwoordelijk is de directie. Officiële melding verloopt altijd via de directie.

Referentie

V&VN – Meldcode en samenvatting van de V&VN meldcode

<https://www.venvn.nl/Portals/1/Downloads/Meldcode%20en%20afwegingskader.pdf>

<https://www.venvn.nl/Portals/1/Downloads/Meldcode%20en%20afwegingskader.pdf>